

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» та у Львівському науково-дослідному інституті судових експертиз Міністерства юстиції України;
переддипломна практика

**студентки II курсу магістратури
філологічного факультету
групи ФЛЛм-21
Мрак Катерини**

ЕТАПИ ПРАКТИКИ

01.09.2025-07.09.2025

МІОК

08.09.2025-14.09.2025

ЛНДІСЕ

15.09.2025-28.09.2025

ПЕРЕДДИПЛОМНА

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

МІОК	ЛНДІСЕ	ПЕРЕДДИПЛОМНА
<p>Ознайомитись детально з діяльністю МІОКу та його комунікаційними платформами — офіційним вебресурсом, акаунтами в соціальних мережах;</p> <p>створити тексти різних форматів, стаття про зустріч, пости для соціальних мереж, навчальні тексти, есей.</p>	<p>Поглиблення знань у темі «Судова лінгвістична (семантико-текстуальна) експертиза у справах щодо захисту честі, гідності та ділової репутації»;</p> <p>зробити семантико-текстуальну експертизу з питань порушення честі, гідності та ділової репутації;</p> <p>створити словник лінгвіста-експерта;</p>	<p>Систематизація та аналіз матеріалів попередніх етапів дослідження;</p> <p>Завершити наукове дослідження, привести магістерську роботу у відповідність до академічних стандартів і забезпечити її готовність до здачі;</p>

ТЕКСТОТВІРНА ПРАКТИКА

ПІДГОТОВКА ДО РОБОТИ

1 етап:	Зустріч із директором МІОКу І. М. Ключковською та старшим науковим співробітником МІОКу О. М. Трумко. Погодження обсягу завдань практики з текстотворення на два тижні.
2 етап:	Вивчення інформаційних ресурсів МІОКу, зокрема офіційного сайту та соціальних мереж («Facebook», «Instagram»). Ознайомленням з Державним стандартом української мови, вивчення матеріалів та прикладів наданих МіОК.

ТЕКСТИ

СТАТТЯ НА САЙТ

Стаття на сайт МІОКУ про зустріч з Дмитром Лубінцем

ЗУСТРІЧ З ДМИТРОМ ЛУБІНЦЕМ, УПОВНОВАЖЕНИМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ (04.09.2025)

Фото з офіційної сторінки Дмитра Лубінця в Instagram
https://www.instagram.com/p/DOLfqSijen7/?utm_source=ig_web_copy_link

4 вересня 2025 року в актовій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулася відкрита зустріч студентів, представників академічного середовища та зацікавленої громадськості з Дмитром Лубінцем, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини. Організаторами заходу виступили Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК).

Зустріч розпочала директорка МІОК Ірина Михайлівна Ключковська, яка привітала всіх з початком навчального року та згадала про тих, хто зараз захищає Україну на фронті. У знак пам'яті про загиблих відбулась хвилина мовчання. Пані Ірина підкреслила, що завдяки військовим студенти мають можливість бути у цій розкішній залі, та зазначила, що сьогодні присутні отримують унікальну нагоду поспілкуватися з людиною, яка взяла на себе надзвичайно відповідальний обов'язок — захищати права українців у час війни.

Дмитро Лубінець розповів про діяльність свого офісу та ключові напрямки роботи: повернення осіб з тимчасово окупованих територій і виправних закладів, захист дітей, військовополонених та цивільних заручників. Він

детально зупинився на створеному Центрі захисту прав людини у Києві, який він відкривав разом з Президентом України, та регулярних міжнародних зустрічах, що проводяться у рамках цього центру.

Уповноважений наголосив на важливості захисту соціальних, економічних та інформаційних прав, охорони здоров'я, освіти, а також протидії дискримінації (інвалідів, жертв домашнього насильства, представників ЛГБТ). Він пояснив, що офіс здійснює контроль за дотриманням прав людини у СІЗО, виправних колоніях, психіатричних закладах і навіть приватних підприємствах, фіксуючи порушення та вживаючи заходів відповідно до законодавства.

Особливу увагу спікер приділив питанням роботи в умовах війни та міжнародної співпраці. Він підкреслив: «Філософія виживання України — залишатися демократичною та європейською», пояснивши гуманне ставлення до військовополонених та необхідність підтримки європейських держав.

Дмитро Лубінець детально відповів на питання студентів:

- Механізми міжнародного реагування: органи влади не відносяться до жодної гілки влади і можуть напряму спілкуватися з міжнародними партнерами, звертатися до ООН і Червоного Хреста у випадках порушення прав громадян під час збройного конфлікту.

- Права національних меншин: він навів приклад румунських та угорських шкіл, порівнявши з українськими школами національних меншин, і підкреслив, що Україна демонструє один з найкращих прикладів захисту.

- Кар'єрні поради для студентів: постійно навчатися, ніколи не здаватися, володіти англійською мовою. «Сильними нас роблять не наші перемоги, а наші невдачі», — зазначив спікер.

- Взаємодія з законодавством: кожен законопроект проходить експертну оцінку, а зміни в законодавстві потребують ефективних механізмів і фінансування. «У нас є не тільки права, але й обов'язки. Вимагати від держави забезпечення всіх прав без виконання обов'язків — неможливо», — підкреслив Дмитро Лубінець.

Завершуючи зустріч, спікер відзначив активність студентів, подарував

символічні подарунки та побажав майбутнім фахівцям у сфері міжнародних відносин залишатися державниками, а не політиками.

Фото з офіційної сторінки Дмитра Лубінця в Instagram
https://www.instagram.com/p/DOLfqSijen7/?utm_source=ig_web_copy_link

Дякуємо Дмитру Лубінцю, Ірині Михайлівні, всім організаторам та учасникам за підтримку й активну участь у заході, який став важливою платформою для обговорення прав людини, міжнародної співпраці та відповідального громадянства в умовах війни.

Допис у FB про зустріч з Дмитром Лубінцем

Допис у соц-мережу Facebook про зустріч з Дмитром Лубінцем

4 вересня 2025 року в актовій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулася відкрита зустріч з Дмитром Лубінцем «Молодь, права людини та виклики війни: чому важливо знати міжнародне гуманітарне право» з ініціативи Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК).

Почесного гостя зустріли у стінах Львівської політехніки ректорка університету Наталія Шаховська. Модераторка події, директорка МІОКу Ірина Ключковська, представила Дмитра Лубінця — українського юриста та політика, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, який у складний для держави час захищає права громадян, працює над поверненням військовополонених і цивільних заручників та сприяє інтеграції України у європейський правовий простір.

Під час зустрічі Дмитро Лубінець розповів про роботу інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та наголосив на важливості захисту прав людини навіть у надзвичайних умовах війни. Він поділився досвідом щодо повернення дітей, військовополонених і цивільних заручників, а також захисту соціально-економічних, освітніх та інформаційних прав громадян. Окрему увагу було приділено міжнародній співпраці України у сфері прав людини, взаємодії з ООН, Червоним Хрестом та іншими міжнародними структурами. Дмитро Лубінець підкреслив, що демократичний розвиток і дотримання прав людини є необхідною умовою для євроінтеграційних процесів і міжнародної підтримки України.

Гість також окреслив шляхи побудови кар'єри у сфері міжнародних відносин, закликав молодь ніколи не здаватися, постійно навчатися, опанувати англійську мову та активно шукати можливості для самореалізації.

Завершилася зустріч сесією запитань і відповідей, під час якої студенти дізналися про конкретні механізми отримання допомоги для постраждалих від війни, а також про реформи, спрямовані на посилення захисту прав людини в Україні.

Дякуємо Дмитру Лубінцю, Львівській політехніці та всім учасникам зустрічі за підтримку, активну участь та жваву дискусію.

Детальніша інформація про подію буде згодом розміщена на сайті МІОКу.

Довідково: Дмитро Лубінець є українським юристом, політиком і громадським діячем, а також Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини від 1 липня 2022 року. Як омбудсман, він представляє інститут Уповноваженого та діє від його імені, несе відповідальність за моніторинг дотримання прав і свобод людини в Україні, реагування на їхні порушення, а також забезпечення взаємодії з державними органами, міжнародними структурами та громадськістю. Крім того, Дмитро Лубінець координує роботу щодо захисту прав постраждалих від збройної агресії росії, повернення військовополонених і цивільних заручників, а також займається питаннями деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій. Він має багаторічний досвід законотворчої роботи як народний депутат VIII та IX скликань, очолював парламентський Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції, а також представляв Україну в низці міжнародних парламентських організацій.

Дописи у Facebook про учасників Діалогової платформи

Дописи для Facebook про учасників Діалогової платформи

Наталка Цмоць

Друзі, знайомимо вас зі спеціальною гостею Діалогової платформи «Українська мова: нові контексти буття», що відбудеться 17 жовтня 2025 року!

Наталка Цмоць — українка за походженням і канадська дипломатка, Надзвичайна й Повноважна Посолка Канади в Україні з 2023 року, організаторка важливих програм підтримки демократії та прав людини. Вона працювала над програмами стабілізації й безпеки після 2014 року, а також підтримала запуск операції UNIFIER.

Її досвід міжнародної дипломатії та бачення глобальних процесів допоможуть інакше поглянути на роль мови у сучасному світі. Спідкування з нею обіцяє бути натхненним та інформативним для всіх, хто цікавиться темами культури, політики й ідентичності.

Загортесь у світ знань та натхнення!

Мар'яна Савка

Маємо за честь представити особливу гостю Діалогової платформи «Українська мова: нові контексти буття», яка відбудеться 17 жовтня!

Мар'яна Савка — українська поетеса, дитяча письменниця, літературознавиця, публіцистка, головна редакторка та співзасновниця «Видавництва Старого Лева», перекладачка й активістка PEN-у. Її називають «жінкою з голосом чорних шовковиць», а її творчість — це поєднання поезії, ніжності та мелодійності.

З нею ви по-новому відчуєте, як маленькі історії можуть будувати великі світові контексти. Її творчість надихає — як дорослих, так і дітей, змушуючи серце співати в унісон з ритмом рідної мови.

Станьте свідками цікавих відкриттів і захопливих дискусій!

Марина Гримич

Познайомтеся з наступною учасницею Діалогової платформи 17 жовтня — неймовірною Мариною Гримич!

Марина Гримич — українська письменниця, етнологиня, антропологиня,

докторка історичних наук й кандидатка філологічних наук, директорка видавництва «Дудіби» й продюсерка літературного проекту Люба Клименко. Авторка майже двох десятків романів, багаторазова лауреатка «Коронашії слова», авторка бестселеру «Клавка» й переможниця BookForum Best Book Award.

Запрошуємо вас відкрити для себе унікальну мандрівку між літературою і наукою. Зустріч із Мариною Гримич обіцяє стати не просто читанням — це шанс відчутти, як історія оживає через художнє слово і культурну антропологію.

Олена Івановська

Шановні поціновувачі української мови та літератури, ми раді представити ще одну видатну учасницю Діалогової платформи — **Олену Івановську**.

Олена Івановська — докторка філологічних наук, професорка-фольклористка, завідувачка кафедри та заступниця директора Інституту філології КНУ ім. Т. Шевченка; щойно призначена Уповноваженою з захисту державної мови (липень 2025). Авторка понад сотні науково-методичних праць, навчальних посібників, підручників і програм із культури, фольклору й захисту мови.

Запрошуємо всіх охочих долучитися до нашої платформи, щоб особисто поспілкуватися з Оленою Івановською, дізнатися про актуальні тенденції в українській мові та культурі, а також отримати практичні поради щодо захисту й популяризації державної мови. Це унікальна нагода почути експертку з перших вуст та стати частиною живої дискусії про сучасну українську культуру і філологію.

Алім Алієв

Особливий гість нашої Діалогової платформи, яка відбудеться 17 жовтня 2025 року — **Алім Алієв**, відомий журналіст і правозахисник.

Алім Алієв — журналіст, правозахисник, дослідник, менеджер культурно-освітніх проєктів, заступник генерального директора Українського інституту; співзасновник «КримSOS» та «Кримський дім», ініціатор літературного конкурсу «Кримський Інжир». Співатор книги про Мустафу Джемілева, автор есеїв про кримськотатарську й українську ідентичності.

Це унікальна нагода відчутти живу енергію думки, дізнатися про нові

перспективи та надихнутися досвідом людини, для якої слова й дії завжди йдуть поруч. Кожне слово цього виступу може відкрити нові горизонти і залишити слід у власному сприйнятті світу.

Долучайтесь!

Рінна Куллаа

Не пропустіть зустріч із нашою гостею діалогової платформи 17 жовтня —

Рінною Куллаа

Рінна Куллаа — професорка Університету Тампере (Фінляндія), веде курс «Історія України: державність та ідентичність», який допомагає спростовувати російську пропаганду й знайомити студентів з українською культурою й мовою. Цей курс отримав міжнародне визнання: у березні 2025 року під час візиту до Фінляндії перша леді України, Олена Зеленська, відзначила його як приклад ефективного академічного підходу до спростування російських наративів про Україну. Її викладацька діяльність — це передусім культурна дипломатія через освіту, що руйнує стереотипи й підтримує українську ідентичність за кордоном.

Ця зустріч — це можливість зануритися в глибину української історії та культури, побачити їх через призму академічної об'єктивності та міжнародного досвіду. Її лекції — це не просто академічні заняття, а справжні мости між народами, що допомагають краще розуміти один одного. Це шанс відчутти, як освіта може бути інструментом змін та взаєморозуміння.

Станьте частиною діалогу та надихніться новими ідеями!

Навчальні тексти

НАВЧАЛЬНІ ТЕКСТИ

РІВЕНЬ А2

Олена Теліга — українська поетеса

Олена Теліга — українська поетеса і громадська діячка.

Вона народилася у 1906 році в Росії, у місті Іллінське. Її батько був інженером, а мати — вчителькою.

Коли Олена була ще маленькою, сім'я переїхала до Києва. Тут вона почала любити українську мову та літературу.

У 1920-х роках Олена жила у Чехословаччині. Там вона навчалася в університеті і писала вірші. Вірші Олени — про кохання, молодість, боротьбу за свободу.

Після початку Другої світової війни Олена повернулася до Києва. Вона працювала в Українській спілці письменників. Олена активно підтримувала українську культуру і мову.

У 1942 році німецька влада заарештувала Олену Телігу за її діяльність. Вона загинула у Бабиному Яру в Києві.

Олена Теліга залишила приклад любові до України, мужності та сили слова.

РІВЕНЬ В1

Олена Теліга: життя заради України

Олена Теліга — відома українська поетеса, публіцистка¹ та діячка національно-визвольного руху². Її життя було коротким, але яскравим. Вона стала символом мужності, сили слова і любові до України.

Майбутня поетеса народилася 21 липня 1906 року в містечку Іллінське під Москвою, у родині інженера Івана Шовгенова. Дівчинка зростала в інтелігентній сім'ї³, де панувала любов до науки та культури. Коли Олені було десять років, родина переїхала до Києва. Саме тут вона вперше відчула красу

¹ публіцистка — особа, яка пише статті про суспільні проблеми

² національно-визвольний рух — боротьба народу за свободу і незалежність

³ інтелігентна сім'я — освічена, культурна сім'я

української мови та культури.

Під час революційних подій 1917–1920 років сім'я Теліги жила в еміграції⁴. Вони опинилися в Чехословаччині, де проживало багато українських емігрантів.

У Празі Олена навчалася у вищій школі, вивчала педагогіку та літературу. Саме в цей час вона почала активно писати поезії. Її вірші були про молодість, красу, кохання, а також про боротьбу і свободу.

Олена швидко знайшла друзів серед української інтелігенції⁵. Вона відвідувала літературні вечори⁶, спілкувалася з іншими письменниками та митцями. Велику роль у її житті відіграв поет Євген Маланюк, який підтримував її творчість.

Поезія Олени Теліги відрізняється емоційністю та пристрасцю⁷. У її віршах відчувається сила, внутрішня свобода і велика любов до Батьківщини. Вона не писала довгі збірки, але навіть невелика кількість її поезій залишила слід в історії української літератури.

Її стиль можна описати як поєднання ліричності⁸ та героїзму. В одному з віршів вона писала, що хоче «палати, а не тліти», і ці слова стали символом її життя.

Олена Теліга не тільки писала, але й активно брала участь у житті української громади⁹. Вона була членом Організації українських націоналістів (ОУН), підтримувала ідею незалежної України.

У 1941 році, після початку німецько-радянської війни, Олена

повернулася до Києва. Вона очолила Спілку українських спілку

письменників та організувала культурне життя міста. У той час вона відкрито висловлювала свої патріотичні погляди, не боялася небезпеки.

У лютому 1942 року німецька влада заарештувала Олену Телігу разом з іншими членами ОУН. Її стратили¹⁰ у Бабиному Яру в Києві. Точна дата смерті невідома, але відомо, що вона не зрекла¹¹ своїх переконань і залишилася сильною до останнього моменту.

⁴ еміграція — життя за межами своєї країни

⁵ інтелігентні — освічені люди, які працюють у культурі, науці, мистецтві

⁶ літературні вечори — зустрічі, де читають і обговорюють твори

⁷ пристрась — дуже сильне почуття (наприклад, любов, бажання, інтерес)

⁸ ліричність — м'якість і ніжність у віршах або музиці, передача почуттів

⁹ громада — група людей, які живуть разом або мають спільні інтереси

¹⁰ страта — офіційна покарання смертю, виконана владою

РІВЕНЬ В2

Олена Теліга: поетеса, публіцистка і борчиня за Україну

Олена Теліга (1906–1942) — видатна українська поетеса, публіцистка¹¹ та діячка національно-визвольного руху¹². Її життя було сповнене творчості, патріотизму та боротьби за незалежність України. Народилася в містечку

Іллінське в інтелігентній сім'ї¹³, де цінували освіту та культуру. Уже з юності Олена проявляла неабиякі літературні здібності, писала вірші та статті, брала участь у літературних гуртках¹⁴ і вечорах¹⁵. Її творчість поєднувала глибоку ліричність¹⁶ і сильну патріотичну позицію.

У 1920-х роках сім'я Теліг переїхала за кордон через політичні переслідування. Олена опинилася у Чехословаччині та Польщі, де продовжувала здобувати освіту, навчалася в університеті та активно долучалася до українського

емігрантського середовища. Вона стала частиною української інтелігенції за кордоном, брала участь у громадських і культурних заходах, організовувала літературні вечори, публікувала свої твори в українських журналах і газетах.

Повернувшись до України під час Другої світової війни, Олена Теліга присвятила¹⁷ себе організаційній і просвітницькій роботі. Вона активно підтримувала українську громаду, боролася проти тоталітарних режимів, закликала людей до свідомої національної позиції. Її діяльність була ризикованою: вона постійно перебувала під наглядом окупаційної влади. Водночас Теліга не відступала від своїх переконань, наголошуючи, що служіння рідній країні і захист її культурної спадщини важливіші за особисту безпеку.

Поетеса поєднувала творчість і активну громадську діяльність. Вона писала вірші, сповнені пристрасті, глибоких емоцій і ліричності, в яких відображалось як особисте, так і національне. У своїх публіцистичних статтях Олена Теліга

¹¹ публіцистка — жінка, яка пише статті про суспільні проблеми

¹² національно-визвольний рух — боротьба народу за свободу і незалежність

¹³ інтелігентна сім'я — освічена, культурна сім'я

¹⁴ літературний гурток — група людей, які цікавляться літературою, пишуть вірші або прозу та обговорюють твори разом

¹⁵ літературні вечори — зустрічі, де читають і обговорюють твори

¹⁶ ліричність — як іскра і ніжність у віршах або музиці, передача почуттів

¹⁷ присвятила (щось часу-роботі) — віддала свій час, зусилля або діяльність для певної справи, мети чи людини

наголошувала на важливості відродження української культури, освіти та самосвідомості. Її слова надихали українську молодь та громаду діяти в інтересах рідної країни, навіть у найважчі часи.

У 1942 році Теліга була страчена нацистами разом із чоловіком Михайлом Телігою в Бабиному Яру. Її смерть стала символом жертвності та незламності духу українських патріотів. Сьогодні її ім'я зберігається у пам'яті українців як приклад мужності, стійкості та відданості своїй країні. Пам'ятники, меморіальні дошки¹⁸ та публікації нагадують про її внесок у літературу та національно-визвольну боротьбу.

Олена Теліга також залишила глибокий слід у розвитку української поезії. Її твори вирізняються оригінальністю стилю, гармонійним¹⁹ поєднанням ліричності та патріотичної тематики, а також здатністю передавати складні почуття через прості, але образні слова. Вона не лише створювала художні тексти, а й формувала свідомість українців, надихаючи їх на активні дії.

Її життя і творчість слугують²⁰ прикладом того, як слово і дія можуть поєднуватися в боротьбі за національні цінності. Поезія Олени Теліги залишається актуальною й сьогодні: вона нагадує про важливість пам'яті, духовної свободи та відповідальності за власну країну. Водночас її біографія демонструє²¹, що шлях до незалежності і збереження культури часто супроводжується величезними ризиками, які долають лише ті, хто відчуває справжню відданість своїй справі.

Завдяки Олені Телізі ми розуміємо, що література, культура та активна громадська позиція — це невіддільні елементи боротьби за національну ідентичність. Вона є прикладом для молодих українців і тих, хто вивчає українську мову та культуру. Її життя надихає не здаватися перед труднощами, цінувати освіту, культуру та власну історію, підтримувати громаду і відстоювати права своєї країни.

¹⁸ меморіальні дошки — спеціальні таблички на будівлях або місцях, що нагадують про важливих людей або події

¹⁹ гармонійним — таким, що добре поєднується, створює відчуття злагодності, рівноваги або краси

²⁰ слугують — виконують певну функцію, допомагають досягти мети або слугують для чогось

²¹ демонструє — показує, виявляє або робить щось видимим, наочно виражає свої думки, почуття чи властивості

Есей

Есей на тему : «Чому варто вивчати українську мову?»

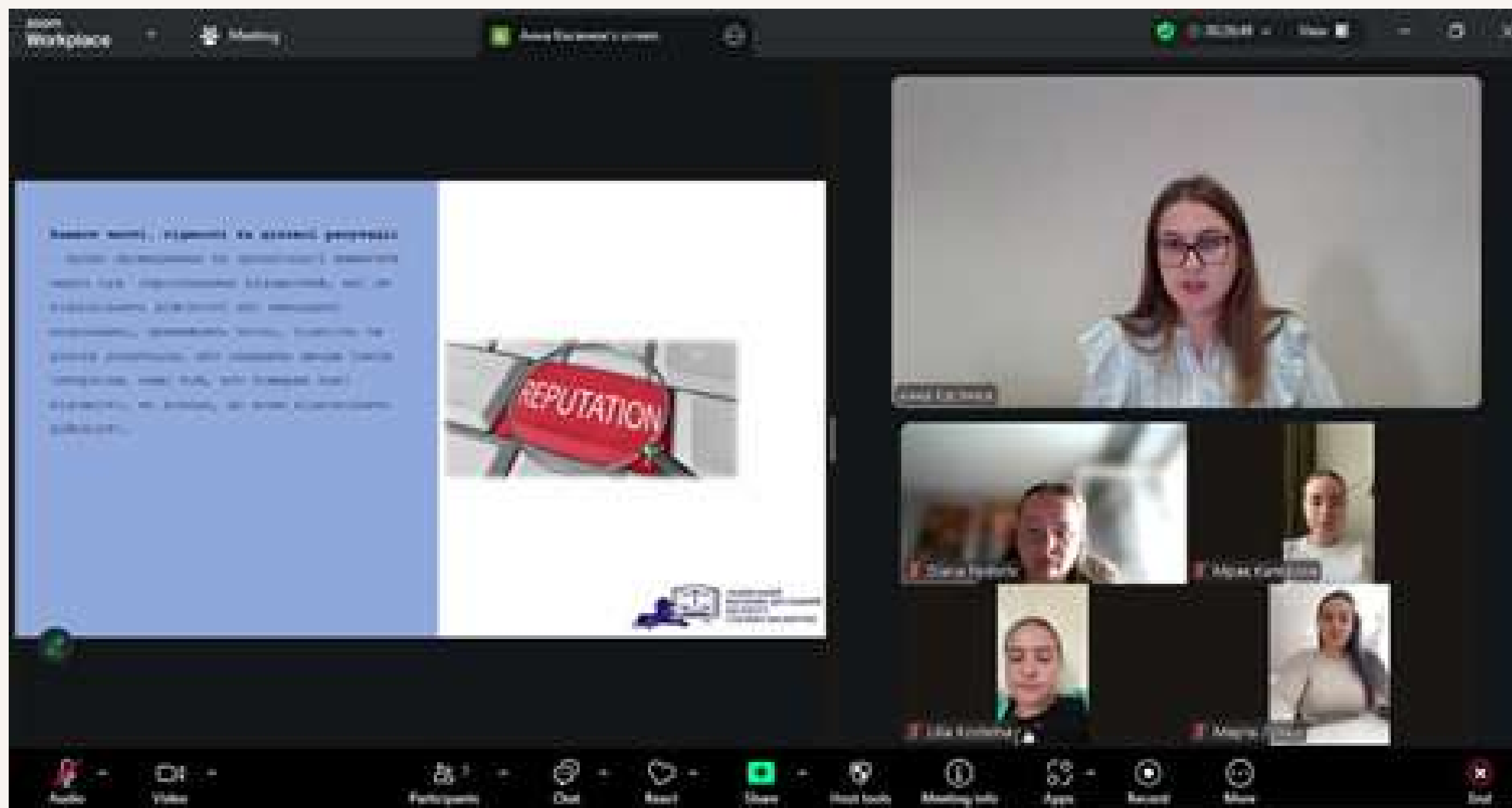
Чому варто вивчати українську мову?

Якщо ви прагнете відчутти справжню Україну, її душу та історію, почніть із мови. Українська — це не просто засіб спілкування, а вікно у багатовікову культурну спадщину народу. Вона передає красу народної поезії, глибину літературних шедеврів і унікальність фольклорних традицій.

Як писав Тарас Шевченко, «*Учітесь, брати мої, думайте, читайте*» — і саме через мову ми пізнаємо глибину його поезії та народної мудрості. Вивчаючи українську, ви отримуєте змогу читати Лесю Українку, Івана Франка чи сучасних авторів у їхньому первісному звучанні, відчуваючи ритм і мелодику мови, які переклад не здатен передати.

Мова також відкриває шлях до розуміння сучасного суспільства, політики та культури України. Вона створює місток між людьми різних культур і сприяє глибшому пізнанню Європи зі сходу. Вивчаючи українську, ви стаєте не лише слухачем, а активним учасником живої культурної традиції, відкриваєте світ, який говорив і досі говорить серцем свого народу.

Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз

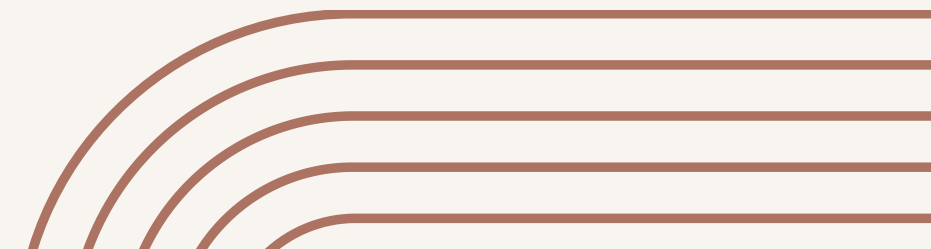

Підготовка до роботи

1 етап	Відвідали лекцію про лінгвістичну експертизу в справах, пов'язаних із захистом честі, гідності та ділової репутації;
2 етап	Відбір матеріалів для семантико-текстуального дослідження із соцмереж

ДОСЛІДЖЕННЯ

Коротко про справу: *На офіційній сторінці медіа «Грунт» в Instagram було опубліковано допис, присвячений діяльності Віталія Кличка.*

У коментарях до цієї публікації користувачка **Анна Латанишин** залишила коментар: “Краще б він залишився спортсменом і прославляв Україну, а натомість став продажним корупціонером, який знеславлює набуте колись!” (цитата наводиться дослівно). Зазначений коментар став предметом дослідження в контексті можливого порушення права на захист честі, гідності та ділової репутації фізичної особи.

Алгоритм аналізу

1. Загальна характеристика тексту (мова, стиль, жанр, адресат)
 - 2 .Наявність інформації щодо конкретної особи
 - 3 . Наявність негативної інформації щодо конкретної особи
 4. Форма вираження (оціночне судження чи фактичне твердження)

Алгоритм проведення семантико-текстуальної експертизи:

1. Загальна характеристика тексту (мова, стиль, жанр, адресат)

Досліджуваний текст подано українською мовою. Стилiстично коментар належить до публіцистичного стилю з виразними елементами розмовного, оскільки поєднує інформативну складову із суб'єктивною оцінкою та емоційністю, характерною для комунікації в соціальних мережах.

За жанровими ознаками текст кваліфікується як короткий коментар у цифровому середовищі, що є різновидом масово-комунікативного тексту. Подібні висловлювання мають інтерактивний характер і функціонують у відкритому публічному просторі.

Адресатом коментаря виступає широка аудиторія користувачів соціальної мережі Instagram, зокрема читачі офіційної сторінки медіа «Грунт». У контексті потенційного впливу на честь, гідність та ділову репутацію текст також може бути спрямований безпосередньо на публічну особу, яку він стосується, — у цьому випадку на Віталія Кличка.

2. Наявність інформації щодо конкретної особи

У наведеному коментарі міститься чітка ідентифікація конкретної фізичної особи — Віталія Кличка, українського політичного та громадського діяча, колишнього професійного спортсмена і чинного мера міста Києва.

Використання займенника «він» у поєднанні з контекстом публікації (допис на офіційній сторінці медіа «Грунт» про діяльність Віталія Кличка) однозначно визначає адресата коментаря.

3. Наявність негативної інформації щодо конкретної особи

У тексті адресант використав такі оцінні слова й вирази, які вказують на його негативне ставлення до адресата та насамперед до його професійної діяльності. Зокрема, це маркери: «продажний», «корупціонер», «знеславлює».

З'ясуємо їх значення, спираючись на Тлумачний словник української мови:

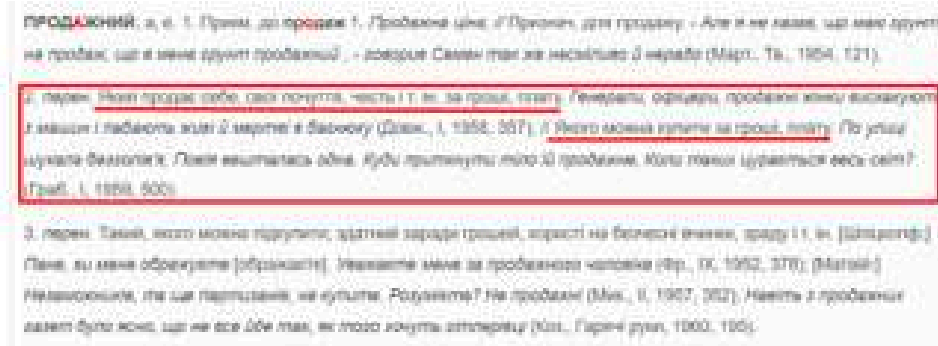

Рис. 2 Визначення терміну “продажний” у словнику

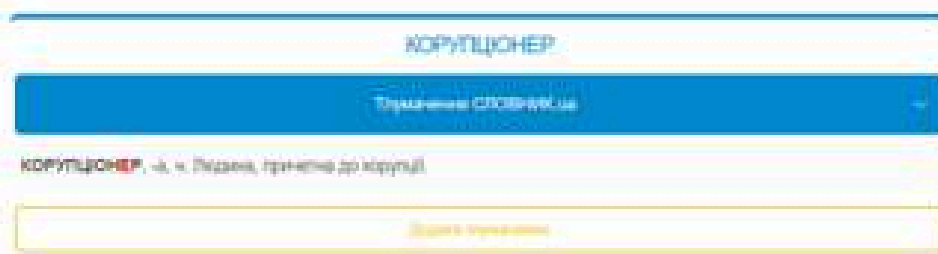

Рис. 3 Визначення терміну “корупціонер” у словнику

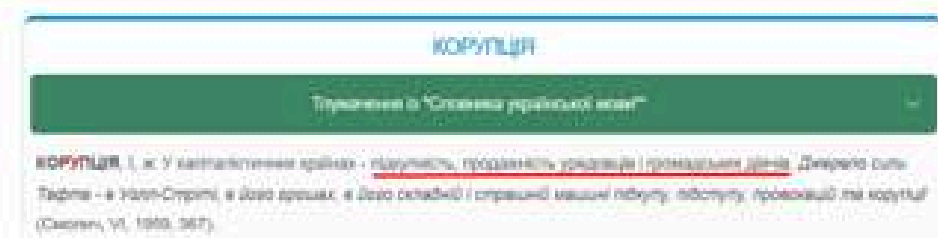

Рис. 4 Визначення терміну “корупція” у словнику

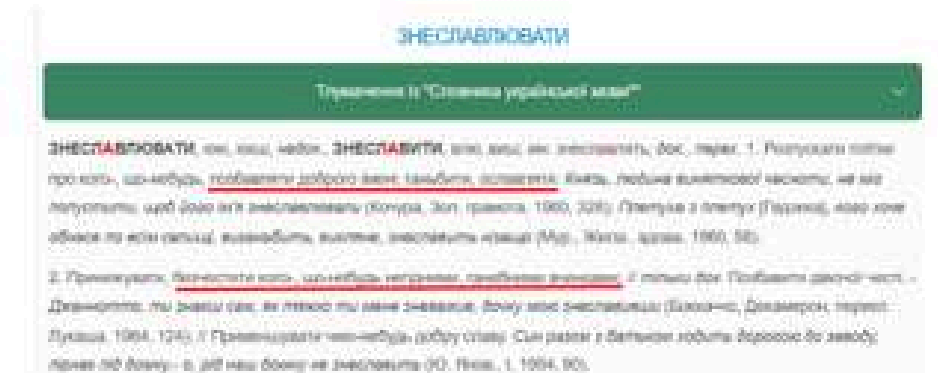

Рис. 5 Визначення терміну “знеславлювати” у словнику

Усі наведені слова мають виразно негативне значення та створюють образ особи, що втратила моральні й професійні чесноти.

4. Форма вираження (оціночне судження чи фактичне твердження)

Коментар: «Краще б він залишився спортсменом і прославляв Україну, а натомість став продажним корупціонером, який знеславлює набуте колись!»

Коротко про справу: *На офіційній сторінці Президента України Володимира Зеленського в Instagram за 16.09.2025 року було опубліковано допис, присвячений його діяльності. У коментарях під публікацією користувач хохол_1205 залишив коментар: «У*бан конч*ный, сколько ты еще людей на смерть отправишь? У*бище т*пое» (цитата наводиться дослівно). Даний коментар обрано для семантико-текстуального аналізу у контексті можливого порушення права на захист честі, гідності та ділової репутації фізичної особи. Метою дослідження є виявлення семантико-текстуальних особливостей висловлювання, що можуть бути інтерпретовані як негативна інформація щодо конкретної публічної особи.*

Матеріали справи

хохол_1205 12 год

Убан кончурый, сколько ты еще людей на смерть отправишь? Уеище тупое

Відповісти [Переглянути переклад](#)

Алгоритм проведення семантико-текстуальної експертизи:

1. Загальна характеристика тексту (мова, стиль, жанр, адресат)

Досліджуваний текст подано російською мовою. Стилістично коментар належить до розмовного та емоційно-експресивного стилю, характерного для онлайн-комунікації в соціальних мережах, де користувачі часто поєднують особисте ставлення з різкою оцінкою адресата.

За жанровими ознаками текст кваліфікується як короткий коментар у соціальній мережі — різновид масово-комунікативного тексту з інтерактивним характером, який функціонує у відкритому публічному просторі.

Адресатом коментаря є широка аудиторія користувачів Instagram, зокрема підписники офіційної сторінки Президента України Володимира Зеленського. Також, у контексті можливого впливу на честь, гідність та ділову репутацію, текст спрямований безпосередньо на публічну особу — Президента України.

2. Наявність інформації щодо конкретної особи

У наведеному коментарі міститься чітка ідентифікація конкретної фізичної особи — Володимира Зеленського, Президента України та публічної особи. Використання займенника «ты» у поєднанні з контекстом публікації на офіційній сторінці в Instagram однозначно визначає адресата коментаря. Зміст висловлювання безпосередньо стосується особи та її професійної діяльності, зокрема рішень, які впливають на життя людей («скільки еще людей на смерть отправишь?»).

3. Наявність негативної інформації щодо конкретної особи

У тексті адресант використав такі оцінні слова, які вказують на його об'єктивне негативне ставлення до адресата і до його професійної діяльності насамперед. Це маркери – «у*бан конч*ный», «уеб*ще тупое». З'ясуємо значення «уебан». Оскільки текст російськомовний, то спочатку шукаємо визначення у словниках російської мови, а згодом порівнюємо з визначеннями в українських.

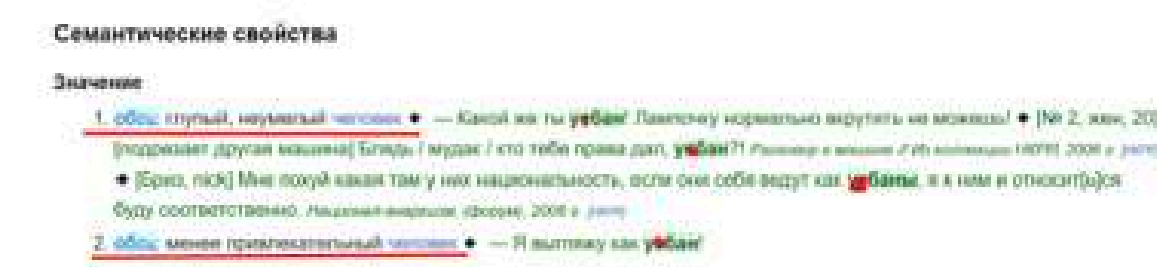

Рис. 8 Скрін тлумачення терміну “у*бан” у “Викисловарь”

У українських словниках відповідника не знайдено.

З'ясуємо значення “конч*ный”

Рис. 9 Скрін тлумачення терміну “конч*ный” у “Викисловарь”

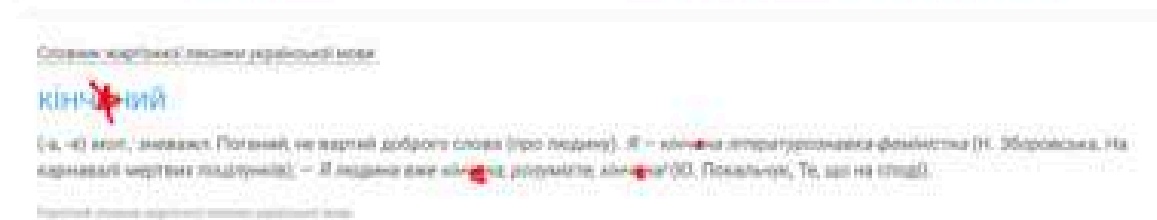

Рис. 10 Скрін тлумачення терміну “кінч*ний” у словнику жаргонної лексики української мови

З'ясуємо значення “уеби*е”

Рис. 11 Скрін тлумачення терміну “уеби*е” у “Викисловарь”

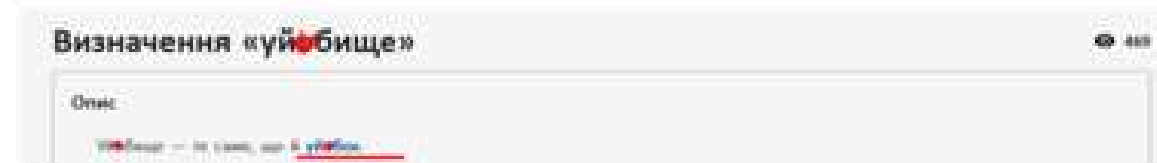

Рис. 12 Скрін тлумачення терміну “уїоб*ще” у Словнику живої мови “Slangzone”

Важливо зазначити, що використання терміну «уеб*ще» у поєднанні з епітетами «тупое» посилює ефект приниження та дискредитації публічної особи — Президента України Володимира Зеленського, та є ознакою дегуманізації.

Всі наведені маркери мають чітку негативну семантику та оцінну функцію, спрямовані на приниження, дегуманізацію адресата. Порівняння російських та українських словникових визначень показує, що навіть при деяких лексичних нюансах, негативна оцінна функція цих слів зберігається, що дозволяє кваліфікувати коментар як джерело негативної інформації щодо конкретної особи у площині можливого впливу на честь, гідність та ділову репутацію.

4. Форма вираження (оціночне судження чи фактичне твердження)

Коментар користувача належить до оціночних суджень. Адресант висловлює власне ставлення до особи та її діяльності, використовуючи емоційно забарвлені й образливі маркери («У*бан», «конче*ый», «уеб*ще», «туп*е»), які не є нейтральними фактами, а відображають суб'єктивну негативну оцінку. Єдиний елемент, що близький до фактичного твердження, — це питання про професійні дії особи («скільки ты еще людей на смерть отправишь?»), проте воно також має оціночний характер, оскільки передбачає негативне судження про наслідки цих дій.

Отже, коментар не містить перевірюваних фактів у нейтральному сенсі, а повністю функціонує як засіб вираження негативного ставлення, приниження та дегуманізації публічної особи. Саме через оціночну форму висловлювання він може розглядатися у площині можливого впливу на честь, гідність та ділову репутацію.

Коротко про справу: На офіційній сторінці Президента України Володимира Зеленського у Facebook за 16.09.2025 року було опубліковано пост, присвячений українській єдності, європейській перспективі країни та інтерв'ю для Sky News щодо ситуації на фронті та дипломатії. Під цією публікацією користувач Владислав Марчук залишив коментар у формі зображення, згенерованого штучним інтелектом, на якому зображено Президента України, який нібито читає книгу «Як проср*ти країну», а внизу картини міститься підпис: «Н*хуй й*баного клоуна!». Даний коментар обрано для семантико-текстуального аналізу з точки зору можливого порушення права на захист честі, гідності та ділової репутації публічної особи.

Матеріали справи

 Володимир Зеленський · 17 год ·

Україна сьогодні справді єдина країна. Єдина країна, яка менша за Росію, але яка вирішила боротися за дітей і за свободу. Бо українці хочуть бути вільними. Це в нашій крові. Саме тому Україна хоче бути європейською. Усі питають: «Чому Європа, а не Росія?» Тому що українці – європейці. Вільні. Ми любимо свободу.

Інтерв'ю для Sky News: про ситуацію на фронті, нашу дипломатію, ескалацію війни з боку Росії та важливість стабільної і швидкої підтримки України.

Дивитися: <https://youtu.be/qDI6Uh9fGes>

Ukraine today is truly a united country. The only country that, though smaller than Russia, has decided to fight for its children and for freedom. Because Ukrainians want to be free. It's in our blood. That is why Ukraine wants to be European. Everyone asks: why Europe, not Russia? Because Ukrainians are Europeans. Free. We love freedom.

Interview for Sky News: on the situation at the front, our diplomacy, Russia's escalation of the war, and the importance of stable and swift support for Ukraine.

Watch: <https://youtu.be/qDI6Uh9fGes>

 Владислав Марчук

17 год Подобається Відповіст

Переглянути відповіді (19)...

1. Загальна характеристика тексту (мова, стиль, жанр, адресат)

Досліджуваний коментар представлено у формі зображення, створеного за допомогою штучного інтелекту, з доданим підписом:

«Н*хуй й *баного клоуна!»

Текст коментаря подано українською мовою, з емоційно-експресивною лексикою. Текст відносно до інтернет-дискурсу. Адресатом коментаря є широка публіка онлайн-аудиторії, а безпосередньо — публічна особа, Президент України Володимир Зеленський. У контексті можливого впливу на честь, гідність та ділову репутацію, коментар спрямований на дискредитацію цієї особи через та лексичне висловлювання.

2. Наявність інформації щодо конкретної особи

У коментарі міститься чітка ідентифікація конкретної особи — Володимира Зеленського, Президента України. Образотворчий компонент коментаря, що показує Зеленського з книгою, у поєднанні з підписом коментаря однозначно визначає адресата висловлювання. Зміст тексту та зображення **безпосередньо стосується особи та її професійної діяльності.**

3. Наявність негативної інформації щодо конкретної особи

Досліджуваний коментар містить виразні маркери негативної оцінки, спрямовані на приниження конкретної особи — Президента України Володимира Зеленського та вказує на його недолугу професійну діяльність. Зокрема, це маркери: «й*банний» «клоун», «проср*ти», «н*хуй».

З'ясуємо їх значення, спираючись на словники:

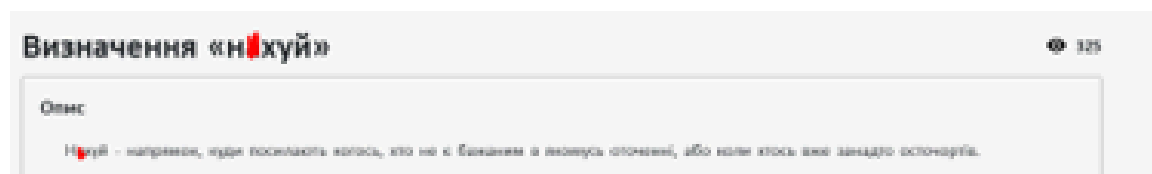

Рис. 18 Скрін тлумачення терміну «н*хуй» у Словнику живої мови «Slangzone»

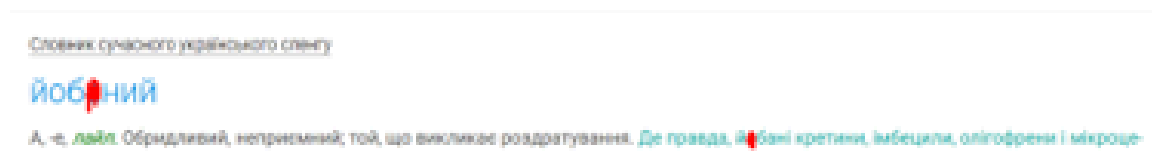

Рис. 19 Скрін тлумачення терміну «йоб*ний» у Словнику сучасного українського сленгу

КЛОУН — ТЛУМАЧЕННЯ

клоун *с. м.*

1. Церковний артист, який виконує комічні ролі. [Приклади](#)
2. перен. Про людину, яка на потілу іншим удає з себе дурника, бляхтя. [Приклади](#)

Джерело

Тлумачення слова українською мовою

Рис. 20 Скрін тлумачення терміну «клоун» у Тлумачному словнику української мови

Словник сучасного українського сленгу

проср*ати

Ан, -с. модж. просрати, -су, -срати, -жж, -жжж.

1. Вжрати, розбазарувати. Спирянці і Перобанди його титу вжрат собі, що спирянцям на титу, а перобанди в ній титу жрат за бу вжрат, ти срати Україну, срати на дурність і бляхтя (С. Ждан).

Рис. 21 Скрін тлумачення терміну «проср*ти» у Словнику сучасного українського сленгу

Таким чином, зіставлення з словниковими визначеннями дозволяє зробити висновок, що коментар містить негативну інформацію щодо конкретної особи, де всі лексичні маркери спільно формують принизливий образ, підкреслюють некомпетентність і недолугість дій адресата та створюють оцінний негативний контекст.

4. Форма вираження (оціночне судження чи фактичне твердження)

Досліджуваний коментар містить оціночні судження. Текстова частина («й*банний клоун», «н*хуй») та назва книги («Як пр*срати країну») не містять перевірюваних фактів у нейтральному сенсі, а передають суб'єктивне негативне ставлення коментатора до професійної діяльності та особистості Президента України Володимира Зеленського. Коментар повністю функціонує як оціночне судження, де лексичні маркери і образотворчий компонент взаємодіють для підсилення негативної оцінки та приниження публічної особи.

Словник лінгвіста-експерта

ПЕРШИЙ ТЕРМІН: АРГУМЕНТАЦІЯ

Тлумачення із тлумачного словника "Словник української мови"

АРГУМЕНТАЦІЯ, і, жс., книжк. 1. Те саме, що аргументування.

АРГУМЕНТУВАННЯ, я, с., книжк. Дія за знач. аргументувати.

АРГУМЕНТУВАТИ, ую, уєш, недох і дох., перак., книжк. Наводити аргументи (в 1 знач.), докази; обґрунтовувати.

Тлумачення з термінологічного словника А. Загнітка "Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни"

Аргументація (лат. *argumentatio* – доказувати) – один із лінгвістичних методів, що споріднений з методом доказу і є одним з різновидів останнього. А. постає важливим компонентом описової роботи, постаючи засобом підтвердження її правильності. Доказ є усталеним способом аргументації в математиці, але застосування цієї методики в лінгвістиці вимагає обережності. Доказ можна активно застосовувати для підтвердження істинності лінгвістичних тверджень у формальному моделюванні. У межах формальної моделі вводяться вихідні невизначені поняття, з яких усі інші встановлюються за певними правилами, що обмежують структуру модельованих об'єктів, щодо них цілком можливе застосування методу доказу, що встановлює, наскільки всі модельовані об'єкти є відповідними щодо правил висновку. Доказ адекватності моделі щодо природної мови формальним логічним шляхом є неможливим, тому що мова перебуває поза моделлю. У лінгвістиці поширеними є менш сильні вияви доказу – аргументація. А. – це визнавана лінгвістичним співтовариством система імплікацій: якщо істинне X, то істинне Y. Імплікації в цьому разі постають не абсолютними, а ймовірнісними. Так, численні твердження в **породжувальній** граматиці мають опертям тезу про природженість мови, яка

Для аналізу обрано такі терміни: Аргументація, гласність, документація, авторство, висловлювання, ідентифікація, **когеренція**, конотація, ксенофобія, лексика.

Значення кожного терміна аналізувався на основі різних словників, зокрема, тлумачних та термінологічних.

відповідно ґрунтується на емпіричній істинності факту оволодіння материнською мовою за відносно короткий термін і за порівняно малої кількості отримуваних дитиною **мовних** стимулів. З-поміж загальних методів аргументації можна виокремити: 1) загальнометодологічна аргументація методом логічного зіставлення поглядів попередників на аналізований об'єкт, вияв причин і мотивів, наявних між ними протиріч та обґрунтування пропонуваного вирішення; 2) використання статистичного обґрунтування пропонуваного опису; 3) відповідність синхронного опису історичному; у комунікативній лінгвістиці – один із прийомів переконання співрозмовника (може ускладнюватися різноманітними відтінками: мотивація, пояснення тощо: Василь: Я прийшов пізно. Мене затримали на роботі, а потім нам необхідно було визначити план наших дій на майбутнє (Микола Зарудний).

Тлумачення з термінологічного словника "Політологічний словник"

М.Ф. Головатого

Аргументація — 1) сукупність доказів на користь будь-чого; 2) діяльність (головним чином інтелектуальна), пов'язана з доведенням, обґрунтуванням, спростуванням і критикою будь-яких суджень (концепцій, теорій) шляхом обґрунтованих аргументів, **доведень**. Основні поняття А.: аргумент, теза, правила аргументування та основні аспекти А.: логічний, риторичний, тактичний, моральний. Основними видами А. є: суперечка, полеміка, дискусія і діалог, дебати, диспут.

На основі визначень формуємо свою дефініцію:

Аргументація – це системна діяльність мовця або дослідника, спрямована на обґрунтування, доведення або спростування тверджень, що спирається на логічні, емпіричні та риторичні докази. Вона поєднує процес надання аргументів з формуванням висновків і може реалізовуватися як у науковому, так і у комунікативному (переконання співрозмовника) контексті.

ДРУГИЙ ТЕРМІН: ГЛАСНІСТЬ

Тлумачення терміну зі словника української мови томи 1-15 (А-П'ЯТЬ)

ГЛАСНІСТЬ, *ності* ж. Абстр. ім. до гласний1. – *Рано чи пізно всяка таємниця стає гласністю* (Яків Бащ); *Гласність суду полягає в тому, що розгляд судом справ відбувається на відкритому судовому засіданні* (з наук. літ.); // Відкритість політичного життя, широке обговорення суспільних подій.

Тлумачення із тлумачного словника "Словник української мови"

ГЛАСНІСТЬ, *ності* ж. Абстр. ім. до гласний1.

ГЛАСНИЙ1, а, е. Приступний для широкої громадськості; відкритий, публічний.

Тлумачення із термінологічного словника "Історія України з давнини до початку XXI століття. Термінологічний словник"

Гласність — один з найважливіших принципів демократизму, який полягає у невід'ємному праві кожного громадянина на отримання повної та вірогідної інформації з будь-якого питання громадського життя, що не становить державної чи військової таємниці.

На основі визначень формуємо свою дефініцію:

Гласність – це принцип відкритості та публічності інформації, дії або процесів у суспільному, політичному чи правовому житті, який гарантує доступ громадян до достовірних відомостей і забезпечує прозорість діяльності інститутів влади, суду та інших органів.

ТРЕТІЙ ТЕРМІН: ІДЕНТИФІКАЦІЯ

Тлумачення з термінологічного словника А. Загітка "Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни"

Ідентифікація (середньодат. identificare – ототожнювати) етнічна (прикм. від ім. етнос) (лінгвокульту́рна) – у комунікативній лінгвістиці – процес самовизначення людини, усвідомлення особистістю своєї належності до певного етносу через закономірності власного дистанціювання щодо інших та ототожнення себе з тими, до яких відносить, застосовуючи відповідні диференційні ознаки: спільність походження, мова, стать, вік, покоління (віковий статус), соціальний статус, фах (професійний статус), рівень освіти (освітній статус); встановлення духовного взаємозв'язку між собою і своїм народом, належності до певної національної культури і мови. Унаслідок цього постає активним формування ідіоетнічної (лінгвокультурної) особистості.

Тлумачення терміну зі словника української мови томи 1-15 (А-П'ЯТЬ)

ІДЕНТИФІКАЦІЯ, і, ж. Дія за знач. **ідентифікувати**.

ІДЕНТИФІКУВАТИ, *ую, уєш, недох і док, кого, що*. Встановлювати збіг, схожість кого-, чого-небудь із ким-, чим-небудь; ототожнювати.

Тлумачення терміну зі словника "Великий тлумачний словник сучасної мови"

ідентифікація **ідентифіка́ція** -і, ж. 1) Визначення відповідності предмета, біологічного організму, особи (фізичної, юридичної) певним, конкретним, лише їм властивим ознакам. 2) Дія за знач. ідентифікувати. Ідентифікація банкноти.

На основі визначень формуємо свою дефініцію:

Ідентифікація – це процес встановлення належності або відповідності особи, об'єкта чи явища певним ознакам, групі або категорії, який може проявлятися як у соціокультурному (самовизначення, належність до етносу або культури), так і у формально-об'єктивному (визначення фізичних, біологічних чи юридичних ознак) контексті.

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Що було зроблено під час практики?

- Проведено аналіз стану готовності магістерської роботи.
- Систематизовано результати попередніх корпусних досліджень.
 - Опрацьовано та уточнено матеріали корпусу текстів.
 - Внесено зміни до теоретичного та методологічного розділів.
- Доопрацьовано практичну частину: оформлено таблиці й графіки.
- Перевірено оформлення, цитування, бібліографію, нумерацію.
 - Проведено фінальне редагування та оформлення роботи.
 - Підготовлено звітну документацію і щоденник практики.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ ТА КОРПУСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ	5
1.1. Медійний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження	5
1.2. Корпусна лінгвістика: методологія та інструменти аналізу	21
1.3. Паралельні корпуси текстів: специфіка створення та аналізу	31
Висновки до розділу 1.....	41
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ПАРАЛЕЛЬНОГО КОРПУСУ CNN NEWS ТА ЙОГО ЛІНГВАЛЬНИЙ АНАЛІЗ	41
2.1. Принципи відбору та організації матеріалу дослідження	41
2.2. Створення та структурування паралельного корпусу текстів CNN	43
2.3. Частотний аналіз ключових концептів та колокацій	47
Висновки до розділу 2.....	57
РОЗДІЛ 3. ЛІНГВАЛЬНІ ПАТЕРНИ ВИСВІТЛЕННЯ ВІЙНИ В УКРАЇНІ: КОРПУСНИЙ АНАЛІЗ	58
3.1. Аналіз структурно-семантичних трансформацій при перекладі	58
3.2. Зіставлення емоційно-оцінної лексики в текстах оригіналу та перекладу	64
3.3. Відтворення ключових концептів та метафоричних моделей у перекладі	71
Висновки до розділу 3.....	81
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84

ВСТУП

Актуальність дослідження. Російсько-українська війна стала одним із найбільш висвітлених міжнародних конфліктів у світових медіа, що зумовлює необхідність системного дослідження лінгвальних особливостей її репрезентації в англomовному та українськомовному медіадискурсах. Висвітлення воєнних подій у глобальних медіа не лише інформує світову спільноту про перебіг конфлікту, але й формує специфічні наративи, які впливають на сприйняття ситуації міжнародною аудиторією. Особливої значущості набуває аналіз лінгвальних патернів у висвітленні воєнних дій в Україні телеканалом CNN як одним із провідних світових новинних медіа. Корпусний підхід до аналізу паралельних текстів дозволяє виявити не лише очевидні лексико-семантичні та стилістичні особливості висвітлення війни, але й приховані лінгвальні патерни, які формують концептуальну картину конфлікту в англomовному та українськомовному медіапросторах. Застосування методів корпусної лінгвістики уможливорює статистично обґрунтований аналіз частотності та дистрибуції ключових лексем, колокацій, метафоричних моделей, що забезпечує об'єктивність та репрезентативність результатів дослідження.

Мета дослідження полягає у виявленні та систематизації лінгвальних патернів висвітлення воєнних подій в Україні в англомовних новинах CNN та їхніх українських перекладах на основі корпусного аналізу паралельних текстів.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

1. визначити теоретико-методологічні засади дослідження медійного дискурсу про воєнні події в межах корпусного підходу;
2. розробити методологію створення паралельного корпусу англомовних новин CNN про війну в Україні та їхніх українських перекладів;
3. здійснити частотний аналіз ключових концептів та колокацій у текстах оригіналу та перекладу;
4. проаналізувати структурно-семантичні трансформації при перекладі англомовних новин CNN українською мовою;
5. дослідити особливості відтворення ключових концептів та метафоричних моделей у перекладі.

Об'єктом дослідження є англомовні новини телеканалу CNN про війну в Україні та їхні українські переклади.

Предметом дослідження виступають лінгвальні патерни висвітлення воєнних подій в Україні в англомовних новинах CNN та особливості їх відтворення в українських перекладах.

Матеріалом дослідження слугують 35 англомовних новинних статей CNN про війну в Україні, опублікованих у період з листопада 2024 по липень 2025 року, та їхні українські переклади. Загальний обсяг корпусу становить 38,367 слів в англомовній частині та 33,500 слів в українському перекладі.

Методи дослідження. У роботі застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних лінгвістичних методів: метод корпусного аналізу для дослідження частотності та дистрибуції мовних одиниць; метод контент-аналізу для виявлення ключових тематичних блоків у новинних текстах; метод лексико-семантичного аналізу для дослідження особливостей вербалізації ключових концептів; метод контекстуального аналізу для вивчення функціонування мовних одиниць у медійному дискурсі; метод компаративного аналізу для зіставлення лінгвальних патернів в оригінальних та перекладених текстах; метод концептуального аналізу для дослідження метафоричних моделей; статистичні методи для визначення частотності мовних одиниць та закономірностей їхньої дистрибуції.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в роботі вперше здійснено комплексний корпусний аналіз лінгвальних патернів висвітлення воєнних подій в Україні в англомовних новинах CNN та їхніх українських перекладах; розроблено методологію створення та аналізу паралельного корпусу новинних текстів про війну; виявлено структурно-семантичні трансформації, які відбуваються при перекладі англомовних новин українською мовою; досліджено особливості відтворення ключових концептів та метафоричних моделей у перекладі; встановлено закономірності трансформації емоційно-оцінної лексики при перекладі текстів про воєнні події.

Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю їх використання в навчальних курсах з корпусної лінгвістики, медіалінгвістики, теорії та практики перекладу, політичної лінгвістики, когнітивної лінгвістики, а також у практичній діяльності перекладачів, журналістів, аналітиків медіа та фахівців з міжкультурної комунікації. Результати дослідження можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо перекладу новинних текстів про міжнародні конфлікти, а також для вдосконалення методології аналізу медійного дискурсу.

Апробація результатів дослідження.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (81 позиція) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 109 сторінки, із них 78 сторінок основного тексту.

Висновки до розділу 1

1. Теоретико-методологічні засади дослідження медійного дискурсу про воєнні події в межах корпусного підходу ґрунтуються на інтеграції методів корпусної лінгвістики, медіалінгвістики, теорії перекладу та когнітивної лінгвістики. Медійний дискурс про воєнні події характеризується специфічними лінгвальними особливостями: високою частотністю військової термінології, використанням емоційно-оцінної лексики, наявністю специфічних метафоричних моделей, стереотипізацією образів учасників конфлікту. Корпусний підхід забезпечує об'єктивність та репрезентативність аналізу таких особливостей, уможливаючи виявлення статистично значущих лінгвальних патернів у висвітленні воєнних подій.

Висновки до розділу 2

1. Розроблена методологія створення паралельного корпусу англomовних новин CNN про війну в Україні та їхніх українських перекладів, включає відбір репрезентативного матеріалу, його структурування, ануотування металаними та автоматичну обробку для подальшого аналізу. Створений паралельний корпус містить 35 статей загальним обсягом 38,367 слів в англomовній частині та 33,500 слів в українському перекладі. Структура корпусу забезпечує можливість проведення різноманітних лінгвістичних запитів, зіставного аналізу оригінальних та перекладених текстів, а також статистичного аналізу частотності та дистрибуції мовних одиниць.

2. Частотний аналіз ключових концептів та колокацій у текстах оригіналу та перекладу виявив домінування концептів ВІЙНА, АГРЕСІЯ, ОБОРОНА, МИР, ВТРАТИ, які формують концептуальну картину конфлікту. В англomовних текстах CNN превалюють нейтрально-констатуючі лексеми з

57

широким семантичним обсягом, тоді як в українських перекладах домінують емоційно-оцінні лексеми з конкретизованою семантикою. Найчастотнішими колокаціями в англomовному корпусі є "Russian troops", "Russian forces", "missile strike", "drone attack", "full-scale invasion", які відображають ключові аспекти висвітлення конфлікту. В українських перекладах спостерігається тенденція до посилення негативно-оцінного компонента в колокаціях, пов'язаних з діями російської сторони, та позитивно-оцінного компонента в колокаціях, пов'язаних з діями української сторони.

1. Аналіз структурно-семантичних трансформацій при перекладі англomовних новин CNN українською мовою виявив переважання лексико-семантичних трансформацій (31.3% від загальної кількості), зокрема конкретизації та модуляції, які забезпечують адекватну передачу змісту оригіналу з урахуванням лінгвокультурних особливостей цільової аудиторії. Граматичні трансформації (38.6%) включають переважно синтаксичні перебудови речень, зумовлені відмінностями в актуальному членуванні речення в англійській та українській мовах. Лексико-граматичні (19.7%) та прагматичні (10.4%) трансформації застосовуються для забезпечення природності звучання перекладу та його адаптації.

2. Дослідження особливостей відтворення ключових концептів та метафоричних моделей у перекладі виявило суттєві трансформації в їх концептуалізації. В англomовних текстах CNN домінують метафоричні моделі ВІЙНА – ЦЕ ГРА, ВІЙНА – ЦЕ СТИХІЙНЕ ЛИХО, ВІЙНА – ЦЕ ТЕАТР, тоді як в українських перекладах преважують моделі ВІЙНА – ЦЕ ЗВІР, ВІЙНА – ЦЕ ВОГОНЬ, ВІЙНА – ЦЕ ТЯГАР. Найчастотнішою стратегією відтворення метафоричних моделей виявилось збереження метафоричної моделі з можливими лексичними замінами (58.3% випадків), що свідчить про загальну

тенденцію до збереження образності при перекладі новинних текстів про війну.

ДОДАТКИ

Додаток А

АВТОРСЬКА РОЗРОБКА СЛОВНИКА ТЕРМІНІВ

Словник є складовою частиною навчальної практики з корпусної лінгвістики та тісно пов'язаний із темою магістерського дослідження «Лінгво-статистичні характеристики паралельного корпусу медійних текстів».

Його завдання — виявити й систематизувати ключові терміни, які формують понятійний апарат дослідження, а також простежити їхнє функціонування в науковому дискурсі.

Основою для створення словника послуговували наукові статті, які були використані у теоретичному розділі магістерської роботи. Це тексти, присвячені:

- вивченню військового дискурсу,
- проблемам перекладу інформаційно-новинних текстів,
- медіалінгвістичні,
- корпусному аналізу,
- а також суміжним аспектам комунікації в умовах війни.
- На підставі корпусної обробки цих текстів було здійснено

частотний і контекстуальний аналіз, що дав змогу виокремити 5 термінів, які найчастіше трапляються у корпусі та мають особливу значущість для розуміння предмета дослідження.

Кожна одиниця оформлена у форматі капсули (онтографа), яка включає такі елементи:

- термін;
- академічне тлумачення (за авторитетними джерелами);
- приклади вживання з корпусу;
- джерело (повна бібліографічна інформація та URL);
- ілюстративний матеріал;
- авторський семантичний коментар, що фіксує інтерпретацію

терміна в контексті дослідження;

- Такий словник має індуктивний характер: терміни не відібрані наперед, а виявлені через аналіз фактичного матеріалу. Він виконує функцію семантичної навігації у межах обраного дослідницького поля, слугуючи допоміжним інструментом для концептуалізації основних понять і побудови термінологічної рамки дослідження.

Дякую за увагу!